

NSP (Z) III ćwiczenia nr 2 24.03.2013

ZASADY DZIAŁANIA UNII EUROPEJSKIEJ

ZASADY KONSTYTUCYJNE UE

- ✘ 1. Zasada solidarności (lojalności)
- ✘ 2. Zasada pomocniczości
- ✘ 3. Zasada wzmocnionej współpracy

ZASADY, NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ UE

- ✘ 1. Zasada przyznania kompetencji
- ✘ 2. Zasada proporcjonalności
- ✘ 3. Zasada poszanowania równości i tożsamości narodowej Państw Członkowskich
- ✘ 4. Zasada lojalnej współpracy
- ✘ 5. Zasada efektywności
- ✘ 6. Zasada równowagi instytucjonalnej

ZASADY, NA KTÓRYCH OPIERA SIĘ UE

- ✘ 7. Zasada poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego
 - zasada poszanowania godności ludzkiej
 - zasada wolności
 - zasada demokracji

ZASADA PRZYZNANIA KOMPETENCJI

- ✘ Orzeczenie Van Geld&Loos z lat 60. – przeniesienie suwerennych kompetencji PC na organizację
- ✘ Organizacja – działa tylko w granicach swoich kompetencji i tylko w tych granicach prymat ma prawo UE
- ✘ Podstawowa zasada strukturalna
- ✘ Art. 4 ust.1, 5, 7, 13 ust.2 TUE

ZASADA PRZYZNANIA KOMPETENCJI

- ✘ Ważny jest wybór właściwej podstawy prawnej
- ✘ Każdy akt – wydany w oparciu o kompetencje
- ✘ Podział horyzontalny i wertykalny
- ✘ Art. 19 TFUE
- ✘ TL: odpowiedź na pytanie, co w braku określonych kompetencji instytucje mają czynić
- ✘ Art. 296 TFUE

ZASADA PRZYZNANIA KOMPETENCJI

✘ Kompetencje:

a) wyraźne

b) domniemane/dorozumiane

- Komisja p. Radzie 22/70 (sprawa ERTA)

- Niemcy i in. p. Komisji 281,283-285,287/85

- Komisja p. Radzie C-176/03

c) ogólne – art. 114 i 115 TFUE

d) dodatkowe – art. 352 TFUE; gdy żaden inny przepis nie upoważnia do przyjęcia danego aktu

ZASADA PRZYZNANIA KOMPETENCJI

- ✘ 2 deklaracje interpretacyjne wyznaczają granice tych kompetencji
- ✘ Opinia TS 2/94 w sprawie przystąpienia WE do EKPCz
- ✘ Wybór najbardziej właściwej podstawy prawnej ze względu na cel i treść środka
- ✘ C-376/98 Niemcy p. PE i Radzie

ZASADA PRZYZNANIA KOMPETENCJI

✘ Podział kompetencji:

a) wyłączone UE

art. 2 ust. 1, 2 ust. 6, 3 TFUE

b) dzielone

art. 2 ust.2, 4 TFUE

Deklaracja nr 18 – rozgraniczenie kompetencji

c) wspierające, koordynacyjne i uzupełniające

art. 2 ust. 5, 6 TFUE

ZASADA POMOCNICZOŚCI

- ✘ Preambuła TUE, art. 5 ust. 3, Protokół
- ✘ Konieczność uzasadniania przez UE aktów, wydawanych poza dziedzinami objętymi jej wyłączną kompetencją
- ✘ Dwustopniowy test porównywania efektywności
- ✘ Konsultacje z parlamentami narodowymi
- ✘ Procedury żółtej i pomarańczowej kartki
- ✘ Art. 263 TFUE – postępowanie przed TS UE

ZASADA PROPORCJONALNOŚCI

- ✘ Stosowania do kontroli konkretnego środka art. 5 ust. 4 TUE
- ✘ TS UE bada, czy zastosowany środek jest:
 - odpowiedni
 - konieczny
 - współmierny
- ✘ Do wszystkich sfer kompetencji UE się odnosi

ZASADA PROPORCJONALNOŚCI

- ✘ Ograniczenie swobody działania jednostek tylko do tego, co konieczne w interesie publicznym
- ✘ Przy szerokich uprawnieniach UE – środek musi być w oczywisty sposób niewłaściwy w stosunku do celu, by uznać naruszenie
- ✘ Proporcjonalność sankcji w stosunku do powagi naruszenia
- ✘ Stosowanie zasady zgodnie z Protokołem

ZASADA PROPORCJONALNOŚCI

- ✘ Nie tylko ocena środków unijnych, ale również tych stosowanych przez PC:
 - a) celem wykonania prawa UE
 - b) w ramach dopuszczalnych derogacji od zasad swobodnego przepływu
- ✘ Uwzględnianie przy interpretacji środków krajowych

ZASADA PROPORCJONALNOŚCI

✘ Przykładowe orzeczenia:

1. 11/70 Internationale Handelsgesellschaft
2. 181/84 Królowa *ex parte* E.D. i Man (Sugar) Ltd p. Intervention Board for Agricultural Produce
3. C-320/03 Komisja p. Austrii
4. 120/78 Casis de Dijon

ZASADA POSZANOWANIA RÓWNOŚCI I TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ P. CZŁONKOWSKICH

- ✘ Jej celem jest ograniczenie kompetencji UE
- ✘ Art.4 ust.2, 36, 107 ust.3 lit. d, 114 ust. 4 TFUE
- ✘ TS UE:
 - C-208/09 Ilonka Sayn-Wittgenstein Landes
Hauptmann von Wien
 - C-391/09 Małgorzata Runevič-Vardyn i Łukasz
Paweł Wardyn

WYŁĄCZNE KOMPETENCJE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

- ✘ Wyraźnie są zaznaczone w Traktatach
- ✘ Art. 65, 72, 153 ust.4, 165 ust.1, 345, 346
- ✘ Orzeczenia TS UE:
 1. C-186/01 Alexander Dory p. Niemcom
 2. C-300/01 Salzmann p. Austrii

ZASADA LOJALNEJ WSPÓŁPRACY

- ✘ Art. 4 ust. 3, 13 ust.2 TUE
- ✘ TS wywiódł z niej wiele norm
- ✘ Zasada **federalnej** dobrej wiary
- ✘ Stosuje się ją również do instytucji unijnych
- ✘ Samodzielnie nie daje żadnych praw ani nie jest bezpośrednio skuteczna

ZASADA LOJALNEJ WSPÓŁPRACY

- ✘ Przykładowe orzeczenia TS UE:
- ✘ C-65/93 PE p. Radzie
- ✘ C-2/88 post. karne p. Zwartveld i in.
- ✘ 44/84 Hurd
- ✘ C-459/03 Komisja p. Irlandii

ZASADA EFEKTYWNOŚCI (*EFFET UTILE*)

- ✘ Podstawowa zasada wykonywania prawa UE
- ✘ Konieczność osiągnięcia założonego rezultatu w odpowiedni sposób
- ✘ Rozbieżności co do tego, czy jest to samoistna zasada, czy jedynie reguła interpretacyjna

ZASADA RÓWNOWAGI INSTYTUCJONALNEJ

- ✘ Wywiedziona z Traktatów przez TS
- ✘ Szczegółowe wytyczne dla instytucji:
 1. Działanie tylko na podstawie traktatowego upoważnienia
 2. Nie mogą zastępować się wzajemnie w wykonywaniu swoich kompetencji
 3. Przestrzeganie przewidzianych prawem procedur

ZASADA RÓWNOWAGI INSTYTUCJONALNEJ

1. Każda instytucja sama ustala regulamin i nikt inny nie ma na niego wpływu
2. Obowiązek współpracy między sobą dla wykonywania traktatowych celów
3. Art. 13 ust. 2 TUE
 - ✘ Zasada ta ma zaskarżalny charakter
 - ✘ 138/79 Roquette Frère p. Radzie
 - ✘ C-70/88 PE p. Radzie (Czarnobyl)